

TUS, Tıp Eğitiminin Önünde Bir Engel mi?

Ekim 2002’de bir tıp fakültesinin daveti üzerine Türkiye’yi ziyaret eden WFME (World Federation for Medical Education-Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu) bu fakültenin eğitimi ile ilgili bir rapor düzenledi. Ziyaretin amacı ise “bu komite tarafından elde edilen sonuçları değerlendirmek ve fakültenin akreditasyon açısından gelecekteki yönelimini tartışmak” olarak açıklandı.

WFME Başkanı Prof. Dr. Hans Karle ve yönetici Prof. Leif Christensen’nin imzasını taşıyan raporda, temel tıp eğitiminde küresel standartlardaki değerlendirme, dokuz başlıkta sıralanıyor:

1. Misyona ve hedefler,
2. Eğitim programı,
3. Öğrencilerin değerlendirilmesi,
4. Öğrenciler,
5. Akademik personel,
6. Eğitim kaynakları,
7. Programın değerlendirilmesi,
8. Yönetim ve idari birimler,
9. Sürekli yenileme, sürekli eğitim.

Çok sayıda sınav problemlere yol açar

Çabuk öğrenilenin, çabuk unutulduğunu ifade eden WFME yetkilileri öğrencilerin değerlendirilmesiyle ilgili görüşlerin bulunduğu bölümde şunlara yer veriliyor:

- * Sınav sistemindeki veya sınav yöntemindeki değişiklikler öğrenci davranışını değiştirmede en etkili yoldur. Göreceli olarak çok sayıda küçük sınavın olması eğitim programında bazı sonuçlara yol açar. Akademik personelin iş yükünü artırmasının yanında:
- * Bilginin anlaşılması ve uygulanmasından çok gerçeklerin “uyarlanması”.
- * Hayat boyu sürecek bilgide azalma, unutkanlık (çabuk öğrenilen, çabuk unutulur)
- * Değişik alanlardaki bilginin bütünleştirilmesi yerine bölünmesi veya ayrışması.
- * Müfredat programında aşırı yüklenme eğilimi, gibi sonuçları besler veya kolaylaştırır.

Hasta yerine TUS kitapları

Tıpta Uzmanlık Sınavı’nı, özellikle klinik deneyim kazanmanın önünde bir engel olarak gören raporda, TUS ile ilgili şu ifadeler kullanılıyor:

Çok sayıdaki sınav ciddi bir problemdir. Görebildiğimiz kadarıyla diğer önemli bir problem de ulusal sınav yani Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) ile ilgilidir. Takdir ediyoruz ki bu sizin kontrolünüzde olan bir sorun değildir. Ancak yine de fikrimiz o dur ki bu problem, özellikle mümkün olan karşı tedbirleri almanız açısından kafa yormanızı gerektirmektedir. Ulusal sınavın öğrenciler için önemi ve üzerlerine bindirdiği yük, özellikle klinik eğitimi ve stajlara katılma gereği ile ciddi biçimde çatışmaktadır. Bu koşullar altında klinik deneyim kazanmakla büyük sınava hazırlanmak gerçeği arasındaki çatışmadan eğitim programının etkinliği ve kalitesi zarar görür. Bu çatışmayı bizzat gözleme olanağımız oldu. Acil bölümde, etrafta yeterli hasta ve ilginç vakalar da olmasına rağmen bir grup öğrenci (sadece) kitaplarıyla ve soru çözmekle meşguldü.

Bir zamanlar Danimarka’da, biz de benzer problemleri yaşadık. İmtihana hazırlanmak için gereken zamanla, klinik eğitimde yer almak için gereken zaman birbiri ile çakışıyordu. Şanslı olarak biz durumu kontrol edebildik ve sınavların tarihlerini değiştirerek veya eğitim programının yapılmasını farklılaştırarak büyük ölçüde bu tip sorunları çözdük. TUS’ndan kısa sürede kurtulmak mümkün gözüküyor. Ancak bu problemin, bir şekilde çözecek yolları düşünmemiz gerekiyor.

Pratisyenlikte de aynı sorun

Raporda geçen ifadelerden şu sonuçları çıkarmak mümkün: Öğrencilikte 5. sınıfa kadar çok fazla sınavın olması, öğrencileri teorik bilgilere daha fazla itiyor, klinik deneyimlerinin gelişmesine engel oluyor. İnternlik zamanında ise TUS'a çalışmanın, internler için çok sayıda ve farklı hasta görmekten daha önemli olduğu bir gerçektir. Pratiğin en yoğun olduğu internlik döneminin bu açıdan değerlendirildiğinde verimsiz geçtiği sonucu çıkarılabilir. Bunun yanı sıra pratisyenlik yaparken de durum birçok hekim için değişmemektedir. Bu anlamda TUS'un pratisyen hekiminin verimini azalttığı gerçeği yadsınmamalıdır.

Güçlü ve zayıf noktalar

WFME yetkilileri izlenimlerini şöyle özetliyorlar:

Etkilendik. Tıp fakültesinin kuvvetli olduğu noktalar ile ilgili olarak özellikle güçlü bulduğumuz noktalar şunlardır:

* İnsan kaynakları (öğrenciler ve personelin sayı ve nitelikleri, fakültenin liderlik ve yönetim kalitesi),

* Eğitim kaynakları (şu andaki fiziksel olanaklar, donanım, eğitim hastanesi ve diğerleri).

Problemler, önemli eksiklikler ve programda geliştirilmesi gereken noktalara ilgili olarak;

* Sınavlar (çok sayıdaki sınavlar ve TUS)

* Eğitim hastanesinden başka klinik eğitim imkanının olmayışı (Birinci basamak hizmet sektöründe veya diğer hastanelerde klinik eğitim olanaklarının yokluğu).

Dr.İbrahim ERSOY

Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi

İnternet Editörü